

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 597/2025-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času v [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Kristínou Kosmályovou, advokátkou, Štefánikova trieda 3, Nitra, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Tost/28/2025 z 30. júla 2025 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 29. septembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 34 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 2, 3 a 4 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s porušením čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy, porušenia práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s porušením čl. 14 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3Tost/28/2025 z 30. júla 2025 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. V petite ústavnej sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie, aby prikázal bezodkladne prepustiť sťažovateľa z väzby na slobodu, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 eur a náhradu trov konania. Sťažovateľ sa tiež domáha prednostného prerokovania svojej ústavnej sťažnosti.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa z 18. mája 2023 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Trestného zákona spáchaný spolupáchatelstvom s poukazom na § 20 Trestného zákona.

3. Špecializovaný trestný súd uznesením z 21. mája 2023 vzal sťažovateľa do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku. Lehota väzby mu začala plynúť 18. mája 2023 od 06.22 h. Aktuálne je vo väzbe z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.
4. Uznesením vyšetrovateľa z 3. augusta 2023 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre prečin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Trestného zákona v súbehu so zločinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Trestného zákona spáchaným spolupáchatelstvom s poukazom na § 20 Trestného zákona.
5. Vyšetrovateľ uznesením z 30. októbra 2024 trestnú vec sťažovateľa vedenú pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Trestného zákona spáchaný spolupáchatelstvom s poukazom na § 20 Trestného zákona a pre prečin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Trestného zákona v súbehu so zločinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Trestného zákona spáchaným spolupáchatelstvom s poukazom na § 20 Trestného zákona vylúčil na samostatné konanie.
6. Prokurátorka Krajskej prokuratúry v Nitre podala 18. novembra 2024 proti sťažovateľovi obžalobu. Sťažovateľ podal 3. decembra 2024 námietky proti vadám prípravného konania.
7. Špecializovaný trestný súd uznesením z 9. januára 2025 obžalobu odmietol a vec vrátil prokurátorky krajskej prokuratúry, pričom poukázal na porušenie ustanovení zabezpečujúcich práva obhajoby, na nepredloženie úplného spisu a všetkých dôkazov zabezpečených v prípravnom konaní a na nedostatok náležitostí obžaloby podľa § 235 Trestného poriadku. Najvyšší súd uznesením z 11. februára 2025 zamietol sťažnosť prokurátorky proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu.
8. Prokurátorka krajskej prokuratúry podala 20. mája 2025 proti sťažovateľovi novú (v poradí druhú) obžalobu. Sťažovateľ podal 4. júna 2025 námietky proti vadám prípravného konania.
9. Špecializovaný trestný súd uznesením č. k. 1T/2/2025-9288 z 25. júla 2025 rozhodol podľa § 244 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku tak, že prijal obžalobu. Toto uznesenie bolo doručené sťažovateľovi 1. júla 2025 a jeho obhajkyne 9. júla 2025.
10. Proti uzneseniu o prijatí obžaloby podal sťažovateľ prostredníctvom obhajkyne 14. júla 2025 sťažnosť.
11. Najvyšší súd napadnutým uznesením z 30. júla 2025 sťažnosť podľa § 193 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zamietol z dôvodu, že bola podaná po lehote 3 pracovných dní.

II.

Argumentácia sťažovateľa

12. Sťažovateľ namieta porušenie označených práv a článkov podľa ústavy a dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Namieta diskriminačný prístup špecializovaného súdu, ktorý doručoval uznesenie o prijatí obžaloby sťažovateľovi len v slovenskom jazyku, hoci sa s ním vedie konanie ako s osobou maďarskej národnosti, ktorá vyhlásila, že neovláda slovenský jazyk. Namieta, že najvyšší súd posúdil vec arbitrárne,

keď akceptoval bežné doručenie uznesenia o prijatí obžaloby obhajkyňi a nevyžadoval doručenie do vlastných rúk.

13. Sťažovateľ poukazuje na to, že od začiatku konania v jeho trestnej veci orgány činné v trestnom konaní (ďalej aj „OČTK“) konajú s ním ako s osobou maďarskej národnosti, ktorá vyhlásila, že neovláda slovenský jazyk ani slovom a ani písmom. Ku každému procesnému úkonu, na ktorom bol prítomný sťažovateľ, bol takto prizvaný tlmočník a tiež neverejné zasadnutia alebo hlavné pojednávanie sa vykonávali v prítomnosti tlmočníka. Napriek tomu bolo sťažovateľovi uznesenie o prijatí obžaloby, ktoré preklápa konanie do súdneho konania, doručené síce do vlastných rúk, avšak len v slovenskom jazyku. Jeho obhajkyňi pritom bolo doručované „*obyčajne a teda spôsobom, o ktorom sa nemusí dozvedieť.*“.

14. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nastolilo stav, v ktorom sa sťažovateľ ocitol v nevýhodnej pozícii v porovnaní so spoluobvineným (spoluobžalovaným) [REDACTED]. Proti nim obom postupoval špecializovaný súd rovnako. Tento rovnaký prístup však viedol k nerovnakým dôsledkom, keďže spoluobvinený ovláda slovenský jazyk a sťažovateľ nie. Sťažovateľ takto bol pozbavený možnosti efektívne vykonávať svoje procesné práva.

15. Právo na tlmočníka a preklad nevyhnutných dokumentov vyplýva z čl. 47 ods. 4 ústavy a čl. 6 ods. 3 písm. e) dohovoru. Ak sa toto právo obmedzí len na ústne úkony, pričom významné rozhodnutia sú sťažovateľovi doručované len v slovenskom jazyku, tak sa tým popiera zmysel uvedeného práva. V zmysle judikatúry súdov právo na tlmočníka nie je neobmedzené a ani absolútne, trestný súd by však mal postupovať spôsobom, ktorý umožní skutočnú realizáciu práva na obhajobu. V tomto prípade súd postupoval formalisticky bez vyhodnotenia individuálnych okolností. Sťažovateľ je totiž vo väzbe a nemá neustály kontakt so svojou obhajkyňou.

16. Sťažovateľ sa domnieva, že uznesenie o prijatí obžaloby malo byť doručované aj jeho obhajkyňi do vlastných rúk, pričom je nelogické, aby sa lehota na podanie sťažnosti odvíjala od jeho lehoty, a nie od lehoty, ktorá by plynula aj obhajkyňi. Poukazuje tiež na to, že jeho obhajkyňa má aj iné pracovné povinnosti, pre ktoré nie je povinná byť v kancelárii a preberať poštu pri každom príchode poštového doručovateľa, na to predsa slúžia odberné lehoty a opakované doručovanie. V predmetnej veci sa doručovalo v júli, t. j. v mesiaci, keď sa čerpajú dovolenky a neprítomnosť v kancelárii je bežná. Jeho obhajkyňa je pritom jediným garantom, že mu je obsah podaní a rozhodnutí, ktoré sú mu doručované, pretlmočený a vysvetlený.

17. V uvedenom kontexte „*pre porovnanie*“ poukazuje sťažovateľ na postup najvyššieho súdu, ktorý 30. júla 2025 informoval obhajkyňu emailom, že rozhodol o zamietnutí sťažnosti, a následne špecializovaný súd predmetné uznesenie podal na poštovú prepravu až 12. augusta 2025, t. j. 13 dní po vydaní rozhodnutia. Uznesenie bolo doručované 1. augusta 2025, pričom obhajkyňa si ho prevzala až na 9. deň, keďže bola mimo kancelárie a nemá asistentku či iného zamestnanca, ktorý by zásielku prevzal.

18. Spôsob doručovania špecializovaným súdom a vyhodnotenie účinkov tohto doručovania mali za následok, že sťažovateľ nemal reálnu a účinnú možnosť podať opravný prostriedok, keďže mu uznesenie bolo doručené v jazyku, ktorému nerozumie. Najvyšší súd napadnuté uznesenie podporil judikátom zo 70. rokov, nezaoberal sa tým, či sťažovateľ mohol uzneseniu

porozumieť alebo nie a ani sa nezaoberal tým, že uvedený spôsob doručovania (obvinenému do vlastných rúk a obhajcovi obyčajne) sa v praxi neuplatňuje.

19. Lehota na podanie sťažnosti *„sa posudzovala odo dňa, ktorý pre mňa ako obvineného neznamenal nič viac než prevzatie nepochopiteľného textu (jednak z hľadiska neznalosti jazyka a jednak z hľadiska nepochopenia obsahu textu pre absenciu právnického vzdelania). Takto nastavená fikcia doručenia odňala mne ako obvinenému možnosť efektívnej obhajoby.“*. V predmetnej veci je pritom sťažovateľ väzobne stíhaný a ide o obzvlášť závažnú vec a ide o prípad povinnej obhajoby. Postupom najvyššieho súdu bolo porušené právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie a na obhajobu, pričom povinná obhajoba tu stratila zmysel, keďže *„obhajkyňa nemohla reálne vykonať úkon - počas dovolenkového obdobia nemala možnosť prevziať zásielku. Nemožno spravodlivo očakávať, aby advokát nonstop striehol na doručenie bez ohľadu na objektívne okolnosti (dovolenka, choroba, pracovná vyťaženosť či iné objektívne dôvody).“*.

20. Sťažovateľ argumentuje, že ak Špecializovaný trestný súd doručoval totožné uznesenie sťažovateľovi ako obvinenému a jeho obhajkyňi, pričom v oboch uzneseniach je uvedené poučenie o možnosti podať opravný prostriedok v zákonnej lehote, táto lehota musí patriť obom v rozsahu ich poučenia, inak by bol absolútne popretý zmysel povinnej obhajoby. Lehota na podanie sťažnosti mala byť posúdená v zmysle poslednej vety § 187 ods.1 Trestného poriadku, podľa ktorej ak sa uznesenie oznamuje obvinenému, ako aj jeho zákonnému zástupcovi alebo obhajcovi, plynie lehota od toho oznámenia, ktoré bolo vykonané najneskoršie. Vychádzajúc z uvedeného, aj obhajkyňi sa malo uznesenie o prijatí obžaloby doručiť do vlastných rúk. Uvedené pochybenie Špecializovaného trestného súdu najvyšší súd nielenže neopravil, ale ho *„až zneužil“*, aby nemusel vecne posúdiť námietky sťažovateľa v sťažnosti.

21. Poukazujúc na Trestný poriadok, sťažovateľ podotýka, že obhajca sa ustanovuje v záujme samotného obvineného tak, aby predstavoval garanciu účinnej procesnej ochrany, a to aj keby o ňu obvinený nemal záujem alebo nevedel, ako ju realizovať. Obvinený tak môže byť pasívny alebo neinformovaný, no práva obhajcu musia zostať zachované, pretože sú súčasťou práva na obhajobu: *„Ak by bol obhajca z konania fakticky vylúčený, alebo ak by mu orgány činné v trestnom konaní neposkytli priestor na výkon jeho oprávnení, dochádza k zásahu nielen do práv advokáta, ale predovšetkým do ústavou garantovaného práva obvineného na spravodlivý proces.“* Postupom najvyššieho súdu bola podľa sťažovateľa popretá účinná ochrana jeho práv prostredníctvom inštitútu povinnej obhajoby, keď akceptoval formálne doručenie uznesenia o prijatí obžaloby sťažovateľovi, od ktorého následne odvodzoval lehotu na podanie sťažnosti. Týmto bolo porušené aj právo sťažovateľa na účinný opravný prostriedok.

22. Finančné zadostučinenie sťažovateľ žiada priznať z dôvodu, že pre pochybenie OČTK sa nachádza 28 mesiacov vo väzbe, je obmedzený na osobnej slobode, nemôže sa starať o svojho maloletého syna, nemôže sa podieľať na jeho výchove a starostlivosti. Obdobne nemôže byť so svojou družkou a s jej dcérou z predchádzajúceho vzťahu. O jeho maloletého syna sa musia starať jeho vážne chorí rodičia (onkologické ochorenie a ochorenie srdca), ktorých uvedená starostlivosť vyčerpáva fyzicky, psychicky, ako aj finančne. Zdravotný stav svojich rodičov sťažovateľ preukázal lekáarskymi správami pri podaní žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Relevantné je, že prokurátorka podávala obžalobu v časovej tiesni, bezprostredne pred uplynutím maximálnej lehoty väzby v prípravnom konaní. Obžaloba nespĺňa podstatné náležitosti,

v prípravnom konaní sa udiali viaceré pochybenia. Napríklad prokurátorka v obžalobe uviedla identický opis skutku ako v obvinení, hoci v priebehu 2 rokov konania sa vykonalo viacero dôkazov, ktoré popierajú a vyvracajú vymedzený skutkový dej. Sťažovateľ je vo väzbe podrobovaný ponižujúcim telesným prehliadkam, je šikanovaný osobami umiestnenými v ústave z dôvodu, že neovláda slovenský jazyk. Nemá pravidelný prístup k teplej vode a sprche. Vo väzbe prežíva úzkostné a depresívne stavy. Všetky tieto skutočnosti odôvodňujú priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

23. Ústavný súd, postupujúc podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

24. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka, že Špecializovaný trestný súd konal so sťažovateľom diskriminačne, keď mu do vlastných rúk doručil uznesenie o prijatí obžaloby v slovenskom jazyku, ktorému nerozumie. Tým, že toto uznesenie doručil jeho obhajkyni obyčajným spôsobom, znemožnil sťažovateľovi reálne uplatnenie jeho práva na obhajobu a osobitne aj práva na účinný opravný prostriedok. Sťažovateľ tiež namietal, že najvyšší súd tento postup Špecializovaného trestného súdu akceptoval a navyše dospel k záveru o podaní sťažnosti po lehote, čím vecne nepreskúmal námietky sťažovateľa.

25. V tomto kontexte ústavný súd konštatuje, že jeho právomoc je vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. Teda právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavná sťažnosť má byť podávaná až vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže reálne domôcť ochrany svojich práv u ostatných orgánov verejnej moci. Postavenie ústavného súdu tak možno obrazne prirovnať k „záchrannej brzde“, ktorú je možné použiť až vtedy, ak zlyhajú všetky obvyklé a predvídané prostriedky na zabránenie vzniku hroziacej ujmy, teda zabránenie porušenia ústavných práv. Konanie o ústavnej sťažnosti však nie je a ani nemôže byť pomyselnou „skratkou“, ktorou by bolo možné obchádzať konanie už vedené, resp. ktoré môže byť vedené na návrh sťažovateľa pred inými orgánmi verejnej moci.

26. Ústavný súd, poukazujúc na svoje ústavné postavenie (čl. 124 ústavy), vo svojej ustálenej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje

na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojevôli, resp. arbitrárnosti pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

27. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ uplatniť všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Pokiaľ právny predpis ustanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu del'by moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti/právomoci ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie.

28. Vo všeobecnosti možno uviesť, že platná právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľom ako obvineným a prípadne aj v ďalšom štádiu trestného konania (po eventuálnom podaní obžaloby) ako obžalovaným právne účinným spôsobom namietať porušenie základných práv a slobôd garantovaných ústavou vrátane nimi označených práv (m. m. I. ÚS 107/2022). Procesné záruky zabezpečujúce zákonnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní a všeobecných súdov (prípadne ochranu pred jej porušením) pritom vyplývajú z II. časti (predsúdne konanie) tretej hlavy prvého dielu (dozor prokurátora), ako aj III. časti (súdne konanie) druhej hlavy (preskúmanie a predbežné prejednanie obžaloby), prípadne šiestej hlavy (odvolanie a konanie o ňom) alebo ôsmej hlavy (mimoriadne opravné prostriedky) Trestného poriadku (m. m. I. ÚS 756/2016, I. ÚS 619/2016, IV. ÚS 612/2018, II. ÚS 355/2022).

29. Ústavný súd dopĺňa, že možné porušenie základného práva na inú právnu ochranu, ktoré patrí obvinenému (ako aj porušenie s dotknutým právom ostatných vecne súvisiacich základných práv), je v reťazci subsidiarity preskúmané (okrem samotného predsúdneho konania, kde je jeho garantom prokurátor) prostredníctvom korekčných procesných mechanizmov v súdnom konaní (teda využitím práva na súdnu ochranu), keď k uznaniu viny zo spáchania trestného činu môže dôjsť len súdom. Taká právomoc predchádza právomoci ústavného súdu s výnimkami odňatia osobnej slobody väzbou, prípadne generálneho majetkovo-invazívneho opatrenia (zaistenie majetku obvineného), resp. prieskumu porušenia základných práv rozhodnutiami a opatreniami v trestnom konaní proti osobám, ktoré nie sú v tomto konaní obvinenými (ani v naostatok uvedenom prípade by však prieskum ústavného súdu zásadne nemal zasahovať do podstaty vzneseného obvinenia, o ktorom dosiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté, resp. neboli vyčerpané zákonné prostriedky priznané obvinenému zákonom na ochranu jeho základných práv a slobôd). Ústavný súd totiž v trestnom konaní nenahrádza procesné postavenie prokurátora, sudcu pre prípravné konanie

ani všeobecného súdu v trestnoprocesnej inštančnej postupnosti rozhodovania súdov (m. m. IV. ÚS 80/2022). Už konštatované východiská sú pritom aktuálne aj vo vzťahu k námietkam sťažovateľov v predmetnom trestnom konaní.

30. V nadväznosti na už uvedené východiská ústavný súd teda odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa s poukazom na § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde, keďže v tomto štádiu trestného konania nemá právomoc na jej prerokovanie.

31. Nad rámec už uvedeného ústavný súd podotýka, že najvyšší súd pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa vychádzal zo zistenia, že rovnopis uznesenia o prijatí obžaloby bol doručovaný sťažovateľovi do vlastných rúk a jeho obhajkyňi tzv. obyčajným doručovaním. Z doručeníek vyplýva, že sťažovateľ uznesenie prevzal 1. júla 2025, v identický deň doručoval poštový doručovateľ zásielku s uznesením aj obhajkyňi. Poštový doručovateľ nezastihol obhajkyňu pri doručovaní, preto bola zásielka s uznesením uložená na pošte 1. júla 2025 s upovedomením adresáta (obhajkyne) o tomto uložení s desaťdňovou úložnou lehotou. Z doručeníky tiež vyplýva, že obhajkyňa si zásielku napokon osobne prevzala ešte v úložnej lehote 9. júla 2025. Obhajkyňa v mene sťažovateľa podala sťažnosť (elektronicky účinným spôsobom) 14. júla 2025.

32. Následne skúmal otázku spôsobu doručovania uznesenia o prijatí obžaloby osobitne obhajkyňi, a to s poukazom na § 66 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, v zmysle ktorého do vlastných rúk sa doručuje osobám oprávneným podať proti rozhodnutiu opravný prostriedok rovnopis takéhoto rozhodnutia. Poukázal na to, že z ustálenej súdnej praxe (aj na podklade staršieho judikátu, ktorý nebol prekonaný inou judikatúrou, prípadne zmenou právnej úpravy) – a to z rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej socialistickej republiky sp. zn. 11 Tz 52/72 zverejneného v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk najvyššieho súdu pod č. 20/1973 (R 20/1973) – vyplýva k spôsobu doručovania súdnych rozhodnutí obvinenému a obhajcovi to, že *„obhajcu obvineného nemožno považovať za osobu oprávnenú podať proti rozhodnutiu opravný prostriedok v zmysle ustanovenia § 63 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku [pozn. aktuálne podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku]. Preto mu stačí doručiť odpis rozsudku spôsobom uvedeným v § 62 ods. 3 Trestného poriadku [pozn. aktuálne podľa § 65 ods. 3 Trestného poriadku] (to sa však netýka obhajcu obvineného v konaní proti ušlému a obhajcu zomrelého obvineného)...“*.

33. Až na vymedzené výnimky teda obhajcu nemožno považovať za osobu oprávnenú samostatne (právne) podať opravný prostriedok v zmysle § 66 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Obhajca v takom prípade v trestnom konaní nevystupuje ako samostatný nositeľ tohto oprávnenia, ale podáva opravný prostriedok výlučne v mene obvineného. Z uvedených skutočností najvyšší súd odvodil, že až na vymedzené výnimky postačuje, ak súd doručuje zásielku obhajcovi obyčajne, t. j. nie do vlastných rúk. V aktuálne prerokovanej veci preto nepochybil ani Špecializovaný trestný súd, keď uznesenie o prijatí obžaloby doručoval obhajkyňi sťažovateľa podľa § 65 Trestného poriadku (teda nie do vlastných rúk).

34. Najvyšší súd následne vychádzal zo skutočnosti, že sťažovateľ sám sťažnosť proti uzneseniu o prijatí obžaloby nepodal, pričom jeho obhajkyňa sťažnosť podala v jeho mene až 14. júla 2025. Procesným dôsledkom doručovania obhajkyňi 1. júla 2025 spôsobom podľa § 65 Trestného poriadku a uloženia zásielky na pošte s uvedenou odbernou lehotou je fikcia doručenia podľa § 65 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorej sa v takom prípade písomnosť považuje za doručení dňom, keď bola uložená, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel. Obhajkyňa teda bolo uznesenie doručené

(s právnym účinkom) 1. júla 2025. Tento právny záver pritom nie je ovplyvnený faktickým prevzatím zásielky v odbernej lehote (9. júla 2025). Ak obhajkyňa odvíjala začiatok plynutia lehoty na podanie sťažnosti od faktického prevzatia zásielky, išlo z jej strany o „*chybné vyhodnotenie okamihu začatia plynutia lehoty*“. V zmysle uvedeného uznesenie Špecializovaného trestného súdu bolo sťažovateľovi aj obhajkyňi (právne účinne) doručené v identický deň – 1. júla 2025. Keďže uvedený deň sa nezapočítava do lehoty, lehota na podanie sťažnosti začala v prípade sťažovateľa plynúť 2. júla 2025 (streda), posledným dňom lehoty preto bol 4. júl 2025 (piatok). Z uvedeného potom vyplýva, že sťažnosť sťažovateľa podaná prostredníctvom obhajkyne na pošte 14. júla 2025 je oneskorene podaná.

35. Ústavný súd nepovažuje výklad a aplikáciu príslušných ustanovení Trestného poriadku najvyšším súdom za arbitrárne (svojoľné). Najvyšší súd svoje právne závery zrozumiteľne a dostatočne odôvodnil, preto jeho právne závery sú ústavne akceptovateľné. Ústavný súd tiež konštatuje, že najvyšší súd v napadnutom uznesení správne aplikoval s vecou súvisiace ustanovenia Trestného poriadku, pri ich aplikácii sa neminul s ich účelom a zmyslom. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným (m. m. III. ÚS 154/09, IV. ÚS 85/2011).

36. Najvyšší súd zrozumiteľne a logicky odôvodnil, prečo nemožno obhajcu považovať za osobu oprávnenú podať opravný prostriedok, a to predovšetkým poukazom na to, že obhajca (až na zákonom ustanovené výnimky) vykonáva procesné práva v mene obvineného. Z uvedenej úvahy odvodil, že v danej veci nešlo o situáciu podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku a postačovalo preto doručenie uznesenia o prijatí obžaloby spôsobom podľa § 65 Trestného poriadku. Uvedený výklad rešpektuje zmysel a účel uvedených ustanovení Trestného poriadku a taktiež aj povahu právneho zastupovania obhajcom v trestnom konaní, keď je zjavné, že obhajca v zásade realizuje v mene obvineného jemu samému náležiacie procesné práva. V tomto zmysle obhajca nie je nositeľom vlastných procesných práv, ale v mene svojho klienta vykonáva procesné práva náležiacie klientovi (obvinenému). Uvedenú úvahu podporil starším judikátom, pričom zdôraznil, že tento judikát nebol prekonaný neskoršou rozhodovacou činnosťou alebo zmenou právnej úpravy. Námietka sťažovateľa, že išlo o judikát zo 70. rokov, je sama osebe irelevantná. Na dokreslenie poukazuje ústavný súd na to, že sám identifikoval rozhodnutia, v ktorých najvyšší súd aplikoval právne závery vyplývajúce z uvedeného judikátu (napr. 5To/3/2021, 2TdoVS/2/2023). Sťažovateľ ani netvrdil a ani nepreukazoval, že existujú rozhodnutia všeobecných súdov, ktoré by uvedenú procesnú otázku posúdili odlišne (resp. v súlade s jeho argumentáciou). Na ďalšiu ilustráciu a ako *obiter dictum* ústavný súd na porovnanie poukazuje aj na uznesenie Krajského súdu v Českých Budejoviciach sp. zn. 3 Nt 15/2003; 3 To 278/2003 z 31. marca 2003 vychádzajúce z rovnakých právnych záverov ako rozhodnutie R 20/1973, pričom uvedené uznesenie bolo zverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu Českej republiky pod č. 7/2004.

37. Na právny záver o prípustnosti doručovania obhajkyňi spôsobom podľa § 65 Trestného poriadku najvyšší súd správne aplikoval nadväzujúce procesné dôsledky, t. j. fikciu doručenia v zmysle § 65 ods. 3 Trestného poriadku, ktorá predstavuje udalosť rozhodujúcu pre začatie plynutia lehoty na podanie sťažnosti (dňom nasledujúcim po tejto udalosti). V tomto smere má nepochybne relevanciu aj § 39 Advokátskeho poriadku, v zmysle ktorého je advokát povinný

zabezpečiť v mieste svojho sídla alebo pracoviska štatutára zapísaného v matrike komory na preberanie doručovaných zásielok v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi o doručovaní. Neobstojí ani námietka sťažovateľa, že najvyšší súd odvodzoval plynutie lehoty na podanie sťažnosti od doručenia uznesenia o prijatí obžaloby sťažovateľovi. Najvyšší súd zreteľne odlíšil doručenie tohto uznesenia sťažovateľovi a aj jeho obhajkyni, pričom je len náhodnou okolnosťou, že doručenie uznesenia sťažovateľovi a účinky doručenia obhajkyni v zmysle fikcie doručenia nastali v identický deň.

38. Uznesenie o prijatí obžaloby je (procesným) rozhodnutím prijatým v rámci predbežného pojednania obžaloby, pričom toto rozhodnutie nie je uvedené medzi rozhodnutiami, ktoré majú byť obligatórne preložené prekladateľom v zmysle § 28 ods. 4 Trestného poriadku. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti netvrdí a ani nepreukazuje, že podal žiadosť v zmysle § 28 ods. 5 Trestného poriadku o preklad uvedeného rozhodnutia do maďarského jazyka. Sťažovateľ neuviedol takú argumentáciu, ktorá by odôvodňovala, prečo pre plnohodnotné uplatnenie práva na obhajobu a iných procesných práv bolo nevyhnutné, aby uznesenie o prijatí obžaloby bolo preložené do maďarského jazyka, a preto ani na podklade tejto skutočnosti (doručenie uznesenia o prijatí obžaloby sťažovateľovi v slovenskom jazyku) nemožno konštatovať porušenie označených článkov a práv podľa ústavy a dohovoru. Námietky týkajúce sa skutku, skutkovej vety a vykonaných dôkazov a skutkových zistení z nich vyplývajúcich bude môcť sťažovateľ uplatniť v ďalšom priebehu súdneho konania, či už priamo na hlavnom pojednávaní, alebo písomnými podaniami.

39. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že ak by neodmietal ústavnú sťažnosť sťažovateľa pre nedostatok právomoci, musel by ju odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

40. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. októbra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu